

**Uchwała Nr XXXVIII/181/2018
Rady Gminy Borowa
z dnia 25 stycznia 2018 roku**

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Borowa na rok 2018.

Działając na podstawie:

- art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 z późn. zm.),
- art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 487 z późn. zm.)

**Rada Gminy Borowa
uchwala, co następuje:**

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Borowa na rok 2018 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2.

Wykonanie Uchwały zleca się Wójtowi Gminy.

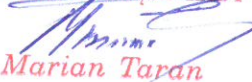
§ 3.

Nadzór nad wykonaniem Uchwały powierza się Komisji Samorządu, Gospodarki Finansowej, Mienia Komunalnego, Porządku i Bezpieczeństwa.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Marian Taran

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE BOROWA NA ROK 2018 .

Wstęp.

Główne kierunki działań strategicznych samorządów w Polsce w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień zostały wyznaczone przez ustawę z dnia 26 października o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawę z dnia 29 lipca z 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Narodowy Program Zdrowia Dz.U. z 2016 r. poz. 1492).

Kluczowym aktem prawnym regulującym kwestie alkoholowe, i w całości skoncentrowanym na wieloaspektowej problematyce alkoholowej jest „Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi”. Zgodnie z tym co stanowi ustawa, „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu ” należy do zadań własnych gminy. Dzięki tej ustawie gminy uzyskały kompetencje do podjęcia działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Działania te zostały sformułowane i zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Niniejszy Program uwzględnia zadania ustawy oraz potrzeby środowiska lokalnego, jak również jest kontynuacją bądź rozwinięciem działań prowadzonych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na terenie naszej gminy w latach poprzednich w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Założenia Programu są zgodne z zapisami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Borowa na lata 2016-2025. Program dostosowany jest do specyfiki problemów alkoholowych w Gminie Borowa i uwzględnia lokalne możliwości pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym.

Koordynatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana Zarządzeniem Wójta Gminy Borowa Nr 1/2015 z dnia 8 stycznia 2015 r. na podstawie art.4¹ ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 487 z późn. zm.).

Realizacja Programu finansowana będzie z wpływów uzyskiwanych z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Gmina może udzielać dotacji organizacjom pozarządowym w celu realizacji zadań wynikających programu w oparciu o przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2016 r., poz. 239, z późn. zm.).

I. DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE GMINY BOROWA.

Gmina Borowa obejmuje swym zasięgiem 10 sołectw, które zamieszkuje 5 573 mieszkańców. W Powiatowym Urzędzie Pracy w Mielcu zarejestrowanych jest 137 (stan na 30.11.2017 r.) w tym 85 kobiet. Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku wynosi 22 osób, bez prawa do zasiłku pozostaje 115 osób.

Na terenie gminy istnieją 16 punkty sprzedaży napojów alkoholowych z czego 15 stanowią sklepy, 1 punkt gastronomiczny. Napoje alkoholowe do 4,5% sprzedawane są w 16 punktach, napoje alkoholowe od 4,5% do 18% sprzedawane są w 4 punktach, zaś napoje alkoholowe powyżej 18% sprzedawane są w 12 punktach.

Na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada 348 mieszkańców gminy.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wydała 10 postanowień stałych dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych, zaopiniowała 8 zezwoleń jednorazowych. Z porad w Punkcie konsultacyjnym skorzystało 31 osoby. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2017 objął pomocą społeczną 249 rodzin ogółem (733 osoby) z czego w 11 rodzinach dominował problem alkoholowy.

II. Cele i zadania Programu.

Nadrzędnym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest prowadzenie działań zmierzających do:

- zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych,
- tworzenie możliwości skutecznego rozwiązywania już istniejących problemów spowodowanych piciem alkoholu i zmniejszenie ich rozmiarów,
- tworzenie warunków sprzyjających i motywujących powstrzymanie od spożywania alkoholu.
- promocji zdrowego stylu życia i rozbudzania wśród dzieci i młodzieży zainteresowań różnymi formami aktywności sportowej, artystycznej, naukowej jako alternatywy wobec uzależnień.

Cele szczegółowe Programu obejmują:

1. Podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców, głównie dzieci i młodzieży na temat problemów związanych z używaniem alkoholu oraz możliwości zapobiegania takim zjawiskom.
2. Propagowanie modelu zdrowego trybu życia – wolnego od uzależnień wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy,
3. Zmniejszenie rozmiaru szkód zdrowotnych, psychologicznych i społecznych spowodowanych uzależnieniami, piciem ryzykownym i przemocą domową,
4. Zapewnienie osobom uzależnionym dostępu do wysokiej jakości świadczeń terapeutycznych,
5. Zwiększenie skuteczności stosowanych form profilaktyki alkoholowej, kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
6. Podnoszenie jakości życia dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym poprzez szeroką ofertę przedsięwzięć i działań o charakterze profilaktycznym, wychowawczym, kulturalnym i rekreacyjnym.

III. KIERUNKI DZIAŁANIA I SPOSÓB ICH REALIZACJI W ROKU 2018.

Zadanie 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Sposób realizacji:

- 1) Kontynuacja działalności punktu konsultacyjnego dla osób z problemami alkoholowymi i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie. Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej. Pokrycie bieżących kosztów jego działalności, wynagrodzenia specjalistów zatrudnionych w Punkcie { np. psycholog) itp.

- 2) Prowadzenie dyżurów terapeuty, psychologa, doradcy zawodowego na terenie gminy w celu niesienia pomocy osobom dotkniętym problemem alkoholowym i członkom ich rodzin oraz ofiarom przemocy w rodzinie.
- 3) Udzielenie osobie uzależnionej lub współuzależnionej od alkoholu pomocy finansowej na pokrycie kosztów dojazdu od miejsca zamieszkania do Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Mielcu, poradni lub zakładów leczenia odwykowego w celu podjęcia leczenia, na podstawie dokumentu potwierdzającego udział w sesjach terapeutycznych lub pobyt w Ośrodku. Wsparcie finansowe oraz współpraca z Ośrodkiem w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- 4) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- 5) Współpraca z placówkami profilaktyki i terapii uzależnień,
- 6) Finansowanie lub dofinansowanie oddziaływań zdrowotnych realizowanych w placówkach leczenia uzależniania, tak aby pacjent otrzymał kompleksową pomoc (łącznie z elementami programu ponadpodstawowego i pogłębionego).
- 7) Organizacja różnych form wypoczynku zimowego, i letniego dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Borowa w szczególności dotkniętych problemem alkoholowym lub jego następstwami oraz z grup ryzyka. Pokrycie kosztów realizacji tego zadania / w tym koszty transportu i żywności /.

Zadanie 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Sposób realizacji:

- 1) Organizacja i prowadzenie zajęć terapeutycznych w szkołach, pomoc dla dzieci z grupy ryzyka i rodzin alkoholowych w zakresie wsparcia terapeutycznego w nauce,
- 2) Współpraca z instytucjami i organizacjami pomagającymi ofiarom przemocy domowej w środowisku lokalnym, a w szczególności z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, PCPR, Policją, Sądem Rodzinnym i kuratorem zawodowym.
- 3) Współpraca z pedagogami szkolnymi w zakresie informacji o przemocy i alkoholizmie w rodzinach uczniów.
- 4) Udzielanie w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym osobom dotkniętym problemem alkoholowym, ofiarom przemocy właściwej informacji, pomocy prawnej, a także przedstawienie możliwości dotyczących korzystania z placówek leczenia odwykowego i zespołów terapeutycznych.
- 5) Kierowanie na badania do lekarza biegłego i pokrywanie kosztów wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
- 6) Zakup i rozpowszechnianie ulotek, broszur, poradników o treściach edukacyjnych na temat przemocy, uzależnień i promocji zdrowia,
- 7) Udzielane pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej dla dzieci z problemem alkoholowym, w szczególności

- organizowanie i dofinansowanie wyjazdów dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowych i dzieci dotkniętych przemocą w rodzinie oraz dla dzieci z grup podwyższonego ryzyka (zimowisk, wycieczek, półkolonii) oraz dofinansowanie innych form wypoczynku np. konkursów, turniejów, zajęć programowych (w tym zakup m.in.: biletów do kina, teatru, na lodowisko, koszty transportu) dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych przemocą i alkoholizmem,

- finansowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,

- 8) Współdziałanie z policją, pracownikami służby zdrowia, powiatową stacją sanitarno – epidemiologiczną, pedagogami, pracownikami socjalnymi oraz wyspecjalizowanymi placówkami i służbami w celu niesienia i udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, wspieranie finansowe policji w związku z realizacją zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz niniejszego Programu.
- 9) Inne zadania nakierowane na osobę i rodzinę.

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie zajęć pozalekcyjnych. W ramach zadania planujemy:

- 1) Przeprowadzenie programów profilaktycznych o tematyce przeciwalkoholowej w szkołach podstawowych i gimnazjach oraz dla rodziców, realizacja programu np. „Szkoła dla rodziców”,
- 2) Organizowanie spektakli teatralnych i występów artystycznych (teatry profilaktyczne, agencje artystyczne) obejmujące problematykę uzależnień.
- 3) Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych w celu zapobiegania sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim i nietrzeźwym,
- 4) Tworzenie warunków do powstawania alternatywnych miejsc spędzenia czasu wolnego dzieci i młodzieży, w tym także utrzymanie obiektów i boisk sportowych poprzez zakup urządzeń do ich prawidłowego funkcjonowania oraz sprzętu sportowego.
- 5) Promocja i finansowanie imprez bezalkoholowych m.in. festyny, imprezy sportowo – rekreacyjne, kulturalne, uroczystości okolicznościowe,
- 6) Organizacja i finansowanie kampanii profilaktycznych o zasięgu lokalnym i udział w ogólnopolskich np. „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Postaw na rodzinę”.
- 7) Opracowywanie, wydawanie, zakup biuletynów, zakup sprzętu informatycznego z oprogramowaniem, sprzętu i innych form służących oddziaływaniom profilaktycznym w tym informacja publiczna,
- 8) Zagospodarowanie czasu wolnego mieszkańców gminy poprzez organizację i dofinansowanie przedsięwzięć o charakterze kulturalno – rekreacyjnym, tożsamościowym, turystyczno-krajoznawczym, sportowym w tym zakup nagród np. poprzez organizację festynów rodzinnych, gminnych zawodów strażackich, kultywowania lokalnych tradycji,
- 9) Finansowanie działalności propagandowej w zakresie promocji zdrowia: konkursy, wystawy, imprezy sportowo – rekreacyjne, spektakle, aktywny wypoczynek.
- 10) Organizacja szkolenia dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- 11) Szkolenie realizatorów programów profilaktycznych, nauczycieli, pedagogów szkolnych, wychowawców świetlic, pracowników punktu konsultacyjnego, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.
- 12) Prowadzenie działań ankietowych, diagnozy w zakresie występowania zjawisk alkoholizmu, narkomanii, przemocy w środowisku lokalnym.

Najlepszym obszarem pracy profilaktycznej są szkoły i dlatego właśnie wśród dzieci i młodzieży należy prowadzić zajęcia edukacyjne. Za jeden z profilaktycznych priorytetów uznajemy zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, który wpłynie na obniżenie poziomu niepożądanych zachowań społecznych. Podejmowane działania to w szczególności:

- 1) Wspieranie prowadzenia zajęć rekreacyjno – sportowych i pozaszkolnych zajęć sportowych,
- 2) Dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć profilaktycznych tj. zajęć komputerowych, kółka teatralnego, muzycznego, rytmiki dla dzieci, nauki tańca i innych,
- 3) Zorganizowanie zimowego, letniego wypoczynku, obozy wypoczynkowo – terapeutyczne, socjoterapeutyczne dla dzieci dotkniętych problemem alkoholowym oraz innych form wspólnej zabawy celem propagowania zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży,
- 4) Organizacja i finansowanie konkursów dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjum poświęconych profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz uzależnień w tym zakup materiałów do przeprowadzenia konkursów i nagród dla uczestników.
- 5) Wspieranie finansowe działalności sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej oraz instytucji prowadzących taką działalność na terenie gminy Borowa.
- 6) organizowanie, finansowanie i prowadzenie w szkołach, placówkach kulturalnych i w środowisku lokalnym zajęć, imprez kulturalnych, edukacyjnych, sportowych i turystycznych promujących zdrowy styl życia i ograniczających spożywanie alkoholu,
- 7) promowanie postaw wolnych od używek i osiągających wysokie wyniki sportowe jako pozytywne wzorce zachowań np. zakup nagród dla wyróżniających się sportowców z terenu gminy Borowa,
- 8) prowadzenie działań profilaktycznych z wykorzystaniem zajęć pozalekcyjnych jako alternatywnej formy spędzania czasu wolnego.
- 9) prowadzenie innych zadań powstałych w trakcie pracy profilaktycznej stosownie do potrzeb i sytuacji.

Zadanie 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Realizacja tego zadania odbywa się będzie poprzez:

- 1) Wspomaganie i współdziałanie z podmiotami zajmującymi się profilaktyką problemów alkoholowych i pomaganiem osobom uzależnionym oraz współuzależnionym od alkoholu.
- 2) Wspieranie inicjatyw profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu wolnego,
- 3) finansowanie działalności Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego w Borowej.
- 4) współpraca z ze szkołami, klubami sportowymi, ośrodkiem kultury w zakresie realizacji i finansowania działań mających na celu promocję zdrowego stylu życia poprzez kulturę, sport, rekreację i turystykę z udziałem treści profilaktycznych lub informacyjnych o uzależnieniach.
- 5) zakup materiałów niezbędnych do pracy GKRPA,
- 6) wspieranie lub powierzanie realizacji zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych organizacjom pozarządowym i stowarzyszeniom na podstawie otwartego konkursu ofert w trybie ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie.

Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych inicjuje i koordynuje działalność w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi na terenie gminy. Posiedzenia Komisji zwołuje jej przewodniczący wg potrzeb.

W szczególności do zadań komisji należy:

- 1) podejmowania czynności kontrolnych wobec podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych (zasady określa pkt 8)
 - 2) podejmowania działań zmierzających do zmotywowania poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu,
 - 3) prowadzenie rozmów motywacyjno - interwencyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu,
 - 4) kierowanie na badania osób uzależnionych od alkoholu (zlecenie biegłemu wykonania opinii w przedmiocie uzależnienia)
 - 5) prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia,
 - 6) opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych co do zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami Rady Gminy w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu oraz w sprawie ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Borowa,
 - 7) podejmowanie działań interwencyjnych wobec podmiotów prowadzących promocję i reklamę napojów alkoholowych.
 - 8) Wójt Gminy powołuje spośród członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zespoły robocze w składzie 2 do 4 osób do prowadzenia działań kontrolnych np. kontrola punktów sprzedaży napojów co najmniej dwa razy w roku. Członkowie Komisji przeprowadzają kontrolę podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie imiennych upoważnień wydawanych każdorazowo przez Wójta Gminy. Zakres kontroli określa Wójt Gminy.
2. Przedkładanie propozycji zadań do projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Finansowanie kosztów administracyjnych wynikających z realizacji niniejszego Programu.

Zadanie 5.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹.1 i 15.1 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Sposób realizacji:

- 1) podejmowanie działań interwencyjnych wobec podmiotów prowadzących promocję i reklamę napojów alkoholowych z wyjątkiem piwa w zakresie zawartym w art. 13¹.1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi
- 2) kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym lub niepełnoletnim jak również na kredyt i pod zastaw.
- 3) kontroli podlegają wszystkie podmioty gospodarcze prowadzące sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży, na terenie Gminy Borowa.

IV.ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

1. Szczegółowe zadania oraz organizację Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określa Wójt Gminy Borowa.
2. Za udział w jednym posiedzeniu Komisji i zespołów roboczych (np. zespół do przeprowadzenia kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, zespół motywacyjno-interwencyjny) oraz za udział w innych czynnościach związanych z wykonywaniem zadań komisji, jej członkowie otrzymują wynagrodzenie w wysokości 190 zł brutto.
3. Wypłata wynagrodzenia następuje na podstawie potwierdzenia uczestnictwa w posiedzeniu na liście obecności.

V.WYKAZ INSTYTUCJI I OSÓB, Z KTÓRYMI KOMISJA BĘDZIE WSPÓŁPRACOWAŁA W ZWIĄZKU Z PROWADZONĄ DZIAŁALNOŚCIĄ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego - Departament Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej.
3. Komenda Powiatowa Policji w Mielcu.
4. Punkt Konsultacyjny w Borowej.
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowej.
6. Gminny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Borowej.
7. Rewir Dzielnicowych w Borowej.
8. Gminny Ośrodek Kultury w Borowej.
9. Gminna Biblioteka Publiczna w Borowej.
10. Placówki oświatowe.
11. Pedagog szkolny, psycholog.
12. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Mielcu.
13. Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Mielcu.
14. Ośrodek Edukacji i Pomocy Pedagogicznej w Mielcu.
15. Parafia
16. Organizacje pozarządowe.

VI. FINANSOWANIE PROGRAMU..

1. Środki finansowe na realizację Programu będą zapewnione w budżecie Gminy Borowa na rok 2018 z wpłat za wydawane zezwolenia.
2. Dopuszcza się możliwość wprowadzania do niniejszego Programu ewentualnych zmian, koniecznych do jego prawidłowej realizacji.